

Інновації в навчанні (реферативний огляд видань за період 2008 – 2012 рр.)

**Укладач: Кропочева Н.М.,
м. н. с. відділу
науково-реферативної
інформації**

Метою дослідження актуальної для національної системи освіти є теоретичні, дидактичні, методологічні аспекти педагогічних інновацій, впровадження яких супроводжується суттєвими змінами у різних видах діяльності та стилі мислення суб'єктів педагогічного процесу. Масив джерел сформовано на основі загальнодержавної реферативної бази даних (РБД) "Україніка наукова", галузевої РБД з веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомилинського. Специфічність проблематики знаходить своє відображення в дисертаціях, монографіях, збірниках наукових праць, науковій періодиці, матеріалах науково-практичних конференцій.

**Інноваційна освіта в парадигмі інформаційних технологій:
автор. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10 / О. А. Колесова ; ДЗ
"Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського". – О., 2011. – 18 с. –
укр.**

Висвітлено проблему віртуалізованих освітніх технологій "мережевого суспільства" в просторі гіперреальності й інфотехномислення, завдяки чому збільшується кількість нових освітніх спільнот. Доведено, що інформаційно-комунікативна парадигма сучасної освіти вказує на необхідність трансформації інституціоналізованої освіти в контексті "суспільства знань", в якому освіта залучається у всі сфери життя соціуму та перетворюється на перманентний процес. Уточнено сприймання того, що в сучасних сферах науки та техніки рушіями стають не новації, а інновації, які демонструють орієнтацію освіти на запити інформаційної епохи, відповіді на які досягаються через креативний тип мислення.

**Становлення інноваційної освіти в Україні: Автор. дис... канд.
соціол. наук: 22.00.04 / О.А. Марущенко ; Харк. нац. ун-т ім.
В. Н. Каразіна. – Х., 2004. – 20 с. – укр.**

На підставі аналізу та систематизації різних інтенцій категорії "інновація" запропоновано інтерпретацію поняття "інноваційна освіта", сутність якої розкривається шляхом характеристик масштабних і дифузних змін її базових основ. Поглиблено соціологічне уявлення про освіту як особливе "поле" (в аспекті конструктивістсько-структуралістського підходу П.Бурдьє). Вперше здійснено комплексне

соціологічне дослідження поля шкільної освіти у незалежній Україні. Обґрунтовано, що основними напрямками інноваційної діяльності є демократизація, гуманізація та раціональна організація, у межах яких визначено найбільш значущі інновації. Досліджено процес демократизації шкільної освіти, встановлено особливості проведення децентралізації та перспективи залучення громадськості до управління освітою. Проаналізовано проблему взаємозв'язку доступності освіти та процесу диференціації шкіл. Визначено особливості гуманізації шкільної освіти у контексті аналізу міжособистісно-педагогічного співробітництва учителя та учня. Вперше у межах соціології освіти здійснено (на базі методології П.Бурд'є) сутнісне трактування габітусу шкільного вчителя та виділено специфічні протиріччя його соціально-професійної діяльності.

Теорія і практика розвитку педагогічних інновацій у другій половині ХХ – на початку ХХІ століть: монографія / Р. Ф. Суровцева; Краматор. екон.-гуманіт. ін-т. – Краматорськ, 2007. – 720 с. – Бібліогр.: с. 436-473. – укр.

Розглянуто актуальні проблеми розвитку теорії та практики педагогічних інновацій. Розкрито сутність і особливості освітніх технологій. Запропоновано моделі програм "Інноваційні технології в освіті", "Актуальні проблеми педагогіки", а також комплексну програму "Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання у школах різного типу".

Теоретико-методологічні засади проектування інноваційних педагогічних систем: автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.01 / В. В. Докучаєва; Луган. нац. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2007. – 44 с. – укр.

Досліджено феномен інноваційної педагогічної системи як конструкт міждисциплінарного синтезу. Обґрунтовано поняття та визначено сутнісні ознаки інноваційної педагогічної системи, уточнено її класифікацію. Досліджено суть і структуру процесу проектування інноваційних педагогічних систем. Обґрунтовано логічну, психологічну та технологічну моделі (структурні схеми) процесу проектування інноваційних педагогічних систем. Сформульовано та теоретично обґрунтовано алгоритм і технологію їх проектування. Установлено особливості розвитку систем цього класу. Визначено поняття, суть, структуру та логіку формування проектувальної компетентності майбутнього педагога-професіонала на підставі встановлення її генезису. Розроблено й теоретично обґрунтовано концептуальну модель формування проектувальної компетентності майбутнього педагога-професіонала. Розвинуто уявлення про проектування в освітньому просторі як технологію створення інноваційної педагогічної системи. Запропоновано розглядати проектування інноваційних педагогічних

систем як такий процес, що актуалізується, усвідомлюється та реалізується за рахунок оновлення ціннісних засад соціального, професійно-педагогічного й індивідуального мислення його суб'єктів. Досліджено змістовно-процесуальний аспект проектування, що відображає процедурно-інструментальний рівень адресного проектування інноваційної педагогічної системи сучасного освітнього закладу. Висвітлено способи верифікації положень концепції дослідження, а саме: прямий - як практики проектування у локальному освітньому просторі, опосередкований - у вигляді реалізації концептуальної моделі формування компетентності майбутнього педагога, що проектується. Удосконалено положення щодо визначення поняття, основних структурних компонентів, змістовних характеристик даної компетентності та шляхів її формування і розвитку.

Проектная деятельность и продвижение инноваций в систему образования / Е. В. Васильева // Alma mater : Вестник высшей школы. – 2010. – № 9. – С. 35-38.

Розглянуто історичні аспекти генези інновацій в контексті автентичного національного становлення нації, держави. Структуровано етапи, шляхи, форми впровадження інновацій в систему освіти.

Феномен інновації: освіта, суспільство, культура: монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, С. В. Пролєсв, О. К. Микал, В. О. Рябенко, О. О. Шморгун ; Ін-т обдар. дитини АПН України. – К.: Пед. думка, 2008. – 471 с. – укр.

Розглянуто інновації як актуальну проблему сучасної соціополітичної теорії та суспільної практики. Розкрито сутність інновації в її концептуальному, історичному та методологічному вимірах. Проаналізовано вплив інноваційного мислення на розвиток економіки, політики, міжнародного права, культури, людини. Увагу приділено аналізу інноваційного розвитку освіти в контексті творчості.

Філософія інноваційного розвитку освіти в умовах становлення інформаційного суспільства в Україні: автореф. дис. ... канд. філософ. наук : 09.00.10 / О.С. Скубашевська ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2010. – 31 с. – укр.

Розкрито сутність інноваційного розвитку освіти як соціокультурного феномену за умов становлення інформаційного суспільства в Україні. Проаналізовано роль інформаційних технологій у процесі інноваційного розвитку освіти. Доведено, що впровадження інформаційних освітніх технологій є одним з основних чинників становлення та розвитку суспільства знань. Обґрунтовано теоретичні засади впровадження інноваційних освітніх технологій, якими є висока

інформаційна культура особистості, що базується на загальнолюдських цінностях та адекватній новому суспільству моделі морального виховання його членів. Зазначено, що використання інформаційних освітніх технологій базується на особистісно-орієнтованому підході до процесу навчання, відмові від раціоцентризму, розвитку креативного потенціалу особистості, вільному вираженні нею власних поглядів і переконань, емоцій і почуттів. Розкрито об'єктивну обумовленість і потребу інформатизації освіти як єдиного засобу передачі інформації, інтенсифікації навчально-виховного процесу, нарощування обсягу знань, підвищення дієвості контролю, успішності учнів і студентів, розширення інтелектуальних можливостей учасників навчально-виховного процесу, розширення міри свободи особистості.

Педагогічна інноватика в структурі наукового знання

В процесі дослідження категоріальне наповнення інновації спроектовано в дуальному контексті: як процес (масштабну або часткову зміну системи і відповідну діяльність) і продукт (результат) цієї діяльності. У значенні продукту діяльності визначимо інновації як оригінальні, новаторські способи та прийоми педагогічних дій і засоби. Під інноваціями у навчанні розуміють (у широкому значенні) процес створення, поширення нових методів і засобів (нововведень) для розв'язання тих дидактичних проблем, які вирішуються звичними, традиційними методами, а також результат творчого пошуку нестандартних розв'язань різноманітних педагогічних проблем: нові технології, оригінальні дидактичні ідеї, форми і методи навчання. Інноваційне навчання, на відміну від традиційного, спрямоване не на навчальний предмет і подання учневі певної суми знань, а, перш за все – на інтелектуальний розвиток особистості учня. На думку сучасних вчених, нове у педагогіці -- не лише ідеї, підходи, методи, технології, які у таких поєднаннях ще не висувались або ще не використовувались, а й комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які ввібрали в себе прогресивне начало, що дає змогу в змінних умовах і ситуаціях ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти. Для того щоб реалізація, утвердження нового зумовлювали позитивні зміни, необхідно, щоб воно було засобом вирішення актуальних для конкретного навчального закладу завдань, витримало вимогливу експериментальну перевірку. Саме ці аспекти педагогічних інновацій будуть апріорі пріоритетними при опрацюванні теоретико-інформаційних джерел.

Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного інституту ім. П. Д. Осипенко / Ред.: В. І. Гусєв. – Бердянськ, 2000. – 192 с. – (Пед. і психол. науки; N 4). – укр.

Охарактеризовано механізми розвиваючого навчання в науково-методичному доробку земських учителів Приазов'я наприкінці XIX - початку XX ст. Викладено психологічні засади моделювання процесу рівневого навчання. Досліджено проблему усвідомлення та регуляції молодшими учнями своєї поведінки. Надано психологічну характеристику сутності аморального вчинку. Висвітлено вітчизняну дидактичну літературу першої третини XX ст., де обговорено проблеми інновації під час навчання історії в школі. Розглянуто особливості формування граматичних навичок з усного мовлення методом структурно-порівняльного аналізу. Проаналізовано стан фахової підготовки студентів-фізиків до дослідницької роботи у школі. Представлено елементи творчого підходу, використані в процесі викладання дисциплін естетичного циклу.

Інноваційна педагогічна діяльність як чинник розвитку освітніх систем / І. М. Дичківська // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закл. освіти : зб. наук. пр. – 2008. – № 40. – С. 127-132. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.

З'ясовано що інноваційна діяльність є основою і змістом інноваційних освітніх процесів. Відзначено, що провідною формою та суттєвою складовою інноваційної педагогічної діяльності виступає експеримент, розглянуто різні тлумачення поняття "педагогічний експеримент". Охарактеризовано головні критерії передового педагогічного досвіду. Встановлено, що новим напрямом у розвитку означеної проблеми стало моделювання і створення передового педагогічного досвіду. Виокремлено основні компоненти процесу моделювання: визначення мети та завдання створюваного досвіду, аналіз використаних під час моделювання джерел; визначення об'єкта; розроблення структури моделі досвіду, плану і методики, впровадження їх з регулюванням, аналізом, контролем. Висвітлено особливості інноваційної педагогічної діяльності.

Інформаційні технології як основа і засіб реалізації інноваційних процесів в сучасній освіті: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.10 / А. І. Олійник ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2008. – 20 с. – укр.

Обґрунтовано роль інформаційних технологій у процесі інноваційного розвитку освіти. Показано, що впровадження інформаційних освітніх технологій є одним з головних чинників становлення та розвитку інноваційно-інформаційного суспільства. Головною засадою впровадження даних технологій є висока інформаційна культура особистості, що базується на загальнолюдських цінностях і адекватній інноваційно-інформаційному суспільстві моделі морального виховання його членів. Наголошено, що впровадження інформаційних освітніх технологій ґрунтується на особистісно орієнтованому підході до

процесу навчання, відмові від науко- та раціоцентризму, розвитку творчого потенціалу особистості, вільному вираженні нею власних поглядів і переконань, емоцій і почуттів. Розкрито об'єктивну зумовленість і потребу інформатизації освіти як єдиного засобу швидкісної передачі інформації, інтенсифікації навчально-виховного процесу, нарощування об'єму знань, підвищення дієвості контролю успішності учнів і студентів, розширення інтелектуальних можливостей учасників навчально-виховного процесу.

Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. /

І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с. – (Альма-матер). – Бібліогр.: с. 331-333. – укр.

Розкрито загальні засади педагогічної інноватики, а також сутність та особливості педагогічних технологій М. Зайцева, Г. Домана, Г. Альтиуллера, М. Єфименка. Наведено закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Проаналізовано інноваційну діяльність педагога, розглянуто різноманітні аспекти готовності педагога до даного виду діяльності з урахуванням сучасних пріоритетів освіти. Запропоновано класифікацію педагогічних нововведень.

Інноваційні технології навчання та виховання: навч. посіб. /

О. М. Коберник, О. В. Бялик. – Умань, 2010. – 209 с. – укр.

Розкрито сутність та етапи впровадження інноваційних педагогічних технологій (ПТ) у професійній діяльності. Висвітлено вітчизняний та закордонний досвід інноваційної діяльності, описано сучасні системи та технології навчання й виховання. Викладено науково-теоретичні підходи вітчизняних педагогів до розробки нових ПТ за умов класно-урочної системи. Увагу приділено проектній технології, інтерактивним технологіям навчання, інноваційним технологіям особистісно орієнтованого виховного процесу.

Інноваційні технології фізичного виховання студентів педагогічних університетів із застосуванням народних традицій: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.07 [Електронний ресурс] / Р. А. Самоха; АПН України. Ін-т пробл. виховання. – К., 2007. – 20 с. – укр.

Досліджено питання провадження у діяльність педагогічних університетів інноваційних технологій фізичного виховання студентів з застосуванням народних традицій. З'ясовано сучасний стан дослідженої проблеми у теорії та практиці діяльності кафедр фізичного виховання педагогічних університетів. Визначено суть поняття "інноваційні технології фізичного виховання", критерії та показники сформованості відповідних компонентів у студентів. Розкрито роль народних традицій у фізичному вихованні студентів. Обґрунтовано зміст, форми, методи та засоби інноваційних технологій фізичного виховання студентів.

Розроблено й експериментально перевірено ефективність педагогічної моделі впровадження даних технологій з застосуванням народних традицій. Визначено й експериментально досліджено умови виховання студентів з застосуванням народних традицій.

Нова освітня парадигма - нові освітні технології / В. Г. Кузь // Педагогіка і психологія . – 2011. – № 2. – С. 28-35. – Бібліогр.: 12 назв. – укр.

Відзначено, що сучасна освітня концепція враховує такі новітні ідеї: учитель - це не джерело знання, а посередник між учнем і знанням, тому теж потребує постійного навчання; взаємний інформаційний обмін між учителями та учнями має відбуватися в процесі спільної освітньої, дослідницької та практичної діяльності на основі новітніх інформаційних комунікаційних технологій; розроблення принципово нових технологій, що ґрунтуються на єдності освіти, науки та інформаційної діяльності. Зафіксовано роль сучасного університету, яка полягає в розвитку інноваційної діяльності, в зміцненні міждисциплінарних зв'язків, забезпеченні єдності триади "навчання - дослідження - інновації в практичній діяльності".

Основи педагогічної інноватики: Навч. посіб. / І. М. Дичківська; Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – 231 с. – Бібліогр.: 76 назв. – укр.

Розкрито загальнотеоретичні поняття педагогічної інноватики, динаміку інноваційної діяльності педагога, ознаки сучасних педагогічних технологій. Наведено характеристику найбільш розповсюджених інноваційних технологій у дошкільній та початковій освіті. Висвітлено проблему готовності педагогів до інноваційної діяльності.

Проблема розробки та впровадження інноваційних освітніх технологій / С. О. Карплюк // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2008. – № 39. – С. 118-121. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

Проаналізовано деякі історичні аспекти етапів технологізації навчального процесу. Висвітлено сутність інноваційних педагогічних технологій. Звернено увагу на сучасні підходи до їх проектування. Вказано шляхи щодо використання позитивного педагогічного досвіду. Визначено пріоритетні напрями розвитку інноваційних освітніх технологій. Розкрито специфіку використання інтерактивних технологій у сучасній школі.

Упровадження інновацій – стратегія прискореного розвитку педагогічної практики і теорії / А. М. Бойко // Постметодика. – 2010. – № 2. – С. 16-23. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.

Досліджено етапи процесу впровадження, критерії оцінки та відбору інновацій для використання в шкільній практиці. Обґрунтовано

процес упровадження досягнень педагогічної науки, виховних і дидактичних технологій, а також умов його успішного здійснення. Інноваційну педагогічну діяльність детерміновано як такий вид педагогічної діяльності, який спрямовується на конструювання, створення, апробацію, впровадження чи поширення досягнень передового досвіду педагогічної науки, технологій. Зазначено, що впровадження інновацій зміцнює й удосконалює систему "теорія - практика", об'єднує зусилля вчителів і вчених, робить їх співучасниками інноваційного навчально-виховного процесу. Охарактеризовано його чотири етапи: впровадження, навчальний, конструювання, кінцевого результату. Наголошено, що впровадження потребує мобілізації зусиль усіх учасників педагогічного процесу: класних керівників, батьків учнів, членів учнівського самоврядування, директора школи.

Коучинг як інноваційний метод навчання студентів /

С. І. Симодейко // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – № 20. – С. 131.

У статті розкривається сутність, інноваційного методу – «коучингу» – як продуктивного і раціонального засобу організації самостійної навчальної діяльності студентів. У статті запропоновано методи, які найбільш часто використовують коучи для активізації саморозвитку і самонавчання студентів.

Обґрунтування фасилітативного стилю педагогічної взаємодії в річищі ідей людиноцентризму в процесі професійної підготовки викладача психології / О. О. Левченко // Педагогіка і психологія – 2011. – № 4.– С.66-67. – Бібліогр. : 15 назв. – укр.

Зроблено спробу обґрунтувати теоретичні основи моделі фасилітативного підходу в культурі інновацій з дитиноцентризму, які утворюють простір особистісно орієнтованого навчання. Висвітлено особливості збагачувальних педагогічних моделей, побудованих на взаємодії педагогічної культури та фасилітативного підходу, міра неузгодженості моделювального уявлення й реального функціонування якого є основою для визначення педагогічних умов оптимізації освітнього процесу й механізмів фасилітації (підтримка, збагачення, допомога) разом з упровадженням навчальних програм; виокремлено три типи збагачення навчальних програм: перший, пов'язаний з виявленням і розвитком інтересів учнів; другий – сприяє формуванню в дітей умінь і навичок реалізації здібностей; третій – активізує дослідницьку й художньо-естетичну діяльність через організацію занять індивідуально або в малих групах. Наведено класифікацію груп освітніх практик за ознаками моделей особистісно орієнтованого навчання.

Навчання у співпраці: підготовка педагогів до застосування технології кооперативного навчання як інноваційної дидактичної

системи / В. Сидоренко // Дир. шк., ліцею, гімназії . – 2009. – № 6. – С. 78-83. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.

Розглянуто проблему підготовки вчителя як конкурентоспроможного фахівця за умов модернізації освіти в Україні до інноваційної педагогічної діяльності, застосування кооперативної технології навчання. Охарактеризовано нові функційні ролі та принципи діяльності сучасного педагога. Розкрито змістовний і методичний аспекти організації та впровадження кооперативної технології як інноваційної дидактичної системи, що застосовується в навчальній роботі учнів у невеликих групах над матеріалом, розбитим на логічні або смислові блоки. Розглянуто етапи розвитку кооперативного навчання, запропоновано схему розподілу обов'язків у кожній гомогенній чи гетерогенній групі, перелік вмінь учасників кооперативної роботи.

Поспішаймо робити добро / З. В. Шевченко // Педагогічний вісник. – 2011. – № 4. – С. 20-22. – Бібліогр. : 6 назв. – укр.

Уточнено зміст поняття «інноваційна діяльність» в контексті втілення концепцій розвивального навчання, діалогового навчання, формування виховних систем, особистісно орієнтованого навчання, авторські школи. Узагальнено досвід роботи «школи нового покоління» на прикладі Авторської школи О. А. Захаренка, розкрито її педагогічну технологію, сутність якої полягає в тому, що процес виховання школярів відбувається в ході реалізації певної ідеї, мрії, яка захоплює і об'єднує всіх учасників навчально-виховного процесу. Висвітлено пріоритети виховання підростаючого покоління, серед яких виховання моральних, етичних, естетичних переконань, формування прийнятих щиросердістю, вдячністю міжособистісних відносин.

Сутність педагогіки дзвонарського мистецтва та її роль у духовному розвитку підростаючої особистості / Л. Вознюк // Нова педагогічна думка. – 2011. – № 4. – С.146-148. – Бібліогр. : 5. – укр.

У статті розглянуто сутнісні характеристики педагогіки дзвонарського мистецтва (кампанології), креативність використання якої в системі шкільної освіти є пріоритетним чинником підвищення інтересу учнів до навчання: визначено та обґрунтовано її теоретичні засади кампанології. Проаналізовано її роль у духовному розвитку підростаючої особистості. Розкрито значення поняття «духовність», визначено її компоненти. Спрогнозовано перспективи розвитку кампанології, які полягають в теоретичному обґрунтуванні нововведень у змісті мистецької освіти, визначенні диспозиції між інноваційними та традиційними підходами до НВП, окресленні провідних напрямів зрушень у системі мистецької освіти. Окреслено пріоритетні напрямки її розвитку.

Проектування освітнього простору / А. Д. Цимбалару // Педагогіка вищ. та серед. шк.: зб. наук. пр. – 2010. – Вип. 29. – С. 342-350. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.

Означено напрями інноваційних освітніх процесів у школі на двох рівнях: як локальні інновації в традиційній системі навчання, що не змінюють освітнє середовище школи, як впровадження цілісних освітніх систем, що сприяють формуванню інноваційного шкільного середовища за умов проектування. Проаналізовано розвивальні навчальні системи, які формують особистісно зорієнтоване шкільне середовище. Визначено умови ефективного функціонування вікового навчального простору. Описано особливості антропологічно орієнтованих шкіл. Запропоновано моделі інноваційного освітнього середовища шкіл, де пріоритетними напрямками є гуманізація, екологізація та інтеграція.

Застосування інноваційних технологій в навчально-виховному процесі ЗНЗ

Наведено загальну характеристику й обґрунтовано можливості використання в навчально-виховному процесі середніх навчальних закладів сучасних інноваційних технологій - інформаційно-комунікативних, інтерактивних, методу проєктів, системи проблемних ситуацій, індивідуалізації та диференціації навчальних завдань тощо. Розглянуто різні види програмованого навчання, визначено його основні вимоги, принципи, специфічні властивості та ефективність у порівнянні з іншими педагогічними технологіями.

Виховання учнів старших класів на національно-культурних традиціях українського народу: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.01 [Електронний ресурс] / І. В. Охріменко; Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 1999. – 19 с. – укр.

У дисертації теоретично обґрунтований цілісний, багатофакторний, ступеневий процес виховання старшокласників на національно-культурних традиціях українського народу, визначені й охарактеризовані етапи, виявлені педагогічні умови та інноваційні технології забезпечення його успішного функціонування і розвитку. Узагальнений передовий досвід і обґрунтована система методичної роботи в школі та районі з підготовки педагогічних працівників до виховання юнаків і дівчат на національно-культурних традиціях українського народу. Встановлено, що виховання на традиціях успішно здійснюється в спільній діяльності школи, позашкільних закладів і родини на основі єдності теоретичної і практичної підготовки старшокласників, їх самовиховання і самоосвіти.

Готовність до інноваційної діяльності як важлива якість сучасного педагога / Біляковська О. О. // Херсонський державний університет: зб. наук. пр.: Педагогічні науки. – 2009. – Вип. 53.– . 268-271. – Бібліогр. : 8 назв.– укр.

Розглянуто проблему готовності педагога до інноваційної діяльності у контексті впровадження інноваційних технологій навчання у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів.

Диагностика уровней аудиовизуального восприятия старшеклассниками экранных художественных медиатекстов / Р. В. Сальный. // Инновации в образовании. – 2011. - № 1. – С. 120-136.

Эксперимент, проведенный автором статьи, показал, что основной интерес для старшеклассников представляют экранные художественные медиатексты массовой (популярной) культуры. Эта популярность обусловлена одновременным воздействием различных составляющих (напряженный сюжет, необычность и динамика событий, зрелищность и экзотичность действий, решительность, находчивость). При этом отсутствие умений эстетического восприятия, художественного опыта, опыта эмоционально-ценностного переживания сложных явлений, эмоционально-образного мышления не позволяют учащимся увидеть и понять необычность в замысле и мировосприятии авторов высокохудожественных произведений. Поэтому мотивы общения старшеклассников с экранными художественными медиатекстами ограничены.

Застосування технологій дистанційного навчання для організації ефективного навчального процесу у вищій школі / О. І. Воловик, В. О. Надточій // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2010. – Вип.63, ч.1. – С. 55-61.

Висвітлено форми і методи дистанційного навчання як ефективної форми організації навчального процесу.

Інноваційні підходи в організації навчального процесу / О. Бобловский // Новий колегіум. - 2010. – N 4/5. – С. 72-76.

Визначено основні підходи до навчального-виховного процесу в контексті актуалізації впровадження інновацій як необхідної умови розвитку в трансформаційних умовах.

Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навч.-метод. посіб. / В. Г. Гетта, Р. С. Гуревич, О. М. Коберник, А. І. Терещук, Г. В. Терещук. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 212 с. – укр.

Розкрито сутність інноваційних педагогічних технологій, розглянуто історію їх становлення та розвитку у світі та в Україні.

Наведено загальну характеристику й обґрунтовано можливості використання на уроках трудового навчання сучасних інноваційних технологій - інформаційно-комунікативних, інтерактивних, а також методу проектів, системи проблемних ситуацій, індивідуалізації та диференціації навчальних завдань. Розглянуто різні види програмованого навчання, визначено його основні вимоги, принципи, специфічні властивості та ефективність у порівнянні з іншими педагогічними технологіями. Обґрунтовано шляхи оптимізації навчально-трудової діяльності учнів у процесі вивчення технічних та обслуговуючих видів праці.

Інноваційні, організаційні та змістові аспекти навчальної проектної діяльності, заснованої на використанні соціальних сервісів Інтернету / О. Марченко // Нова пед. думка. – 2010. – № 2. – С. 102-106. – Бібліогр.: 11 назв. – укр.

Проаналізовано один з перспективних шляхів упровадження інформатизації освіти, що забезпечує формування провідних компетентностей у суспільстві знань - використання мережевих сервісів для реалізації навчальних дослідницьких проектів в Україні та Росії. Досліджено доцільність застосування соціальних сервісів Інтернету для розв'язання проблеми формування здатності учнів до альтернативного мислення. Розглянуто мережеві проекти "Соціальна мережа для освітян" та "Партнерство у навчанні". Запропоновано використовувати мережу для обміну інформацією з фахівцями інших галузь знань. Підсумовано, що використання доцільних мережевих сервісів створює можливості для побудови відкритої системи освіти, яка надає засоби вибору і планування процесу навчання, докорінно змінює технології отримання нових знань, виховує толерантність, розширює коло спілкування.

Інформаційно-комунікаційні технології як засіб реалізації особистісно зорієнтованого навчання / Н. Г. Зубаль, О. О. Ковальчук, Н. С. Луцюк, О. М. Собчук // Пед. пошук . – 2011. – № 3. – С. 13-17. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.

Узагальнено досвід педагогічного колективу Луцької гімназії № 21 імені М. Кравчука з реалізації особистісно зорієнтованого навчання і виховання шляхом впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у процес вивчення шкільних предметів. Окреслено проблеми, які виникають у педагогічній практиці вчителів та шляхи їх подолання. Зосереджено увагу на організаційно-діагностичному та практичному етапах дослідно-експериментальної роботи з означеної теми. За результатами першого етапу з'ясовано, що за допомогою ІКТ розширюється світогляд та коло друзів, робота з комп'ютером здійснює позитивний вплив як на особистісну, так і пізнавальну сферу учнів основної школи. Доведено, що для вчителів різних дисциплін

пріоритетними є різні можливості комп'ютера. Виділено переваги ІКТ як інноваційної технології для реалізації особистісно зорієнтованого навчання. Розкрито результати практичного етапу, на якому відбулося послідовне вирішення всіх завдань експерименту, постійне відстеження його динаміки (проведення комплексного моніторингу освітньої системи гімназії) з метою розробки методики та технології роботи з програмним забезпеченням навчального призначення щодо його використання під час вивчення різних навчальних дисциплін.

Кейс-метод в обучении органической химии: составление и использование заданий / А. М. Деркач // Среднее профессиональное образование. – 2010. – N 11. – С. 45-47.

Проаналізовано позитивні аспекти впровадження кейс-методу як методу активізації пізнавальних можливостей молоді.

Міленіум" - десятирічний шлях інновацій: підсумки і перспективи / Л. Порох // Рідна шк. – 2009. – N 2/3. – С. 42-45. – укр.

Висвітлено діяльність авторської експериментальної школи "Міленіум", яка успішно реалізує особистісно орієнтовану систему навчання та виховання, всебічного розвитку учнівської молоді (науковий керівник - Філіпчук Г.Г., академік АПН України, доктор педагогічних наук). Розкрито діяльність психологічної та медичної служб школи, які дають науково обгрунтовану характеристику розвитку творчого потенціалу кожної дитини, а вже потім, враховуючи ці рекомендації, педагоги школи створюють програми творчого розвитку кожного. Акцентовано увагу на основній інноваційній формі складових освітніх технологій авторської школи - "Індивідуальній соціально-педагогічній та психологічній картці учня", розробленої спільними зусиллями науковців, педагогів та психологів. Зосереджено увагу на дієвій допомозі науковців у проведенні експерименту. Відзначено педагогічний колектив школи, який працює над темою: "Розвиток творчого потенціалу дитини з урахуванням її індивідуальних можливостей та соціальної ситуації розвитку", та розробив свою систему формування особистості учня, використовує методики із застосуванням нестандартних інноваційних прийомів, неординарних дій. Зазначено, що вчителями спільно з науковцями укладено навчальні програми з наступних предметів: основ сучасної риторики, логіки, аквааеробіки, етики, музикознавства з використанням комп'ютерних технологій; спецкурсів - фехтування, класичної, бальної та сучасної хореографії, акторської майстерності, образотворчого мистецтва. Розглянуто міжнародну співпрацю школи, зокрема участь у міжнародному проекті "Здоров'я та просвітницька діяльність щодо охорони здоров'я в Україні, Білорусії та Нідерландах". Як підсумок творчої плідної праці запропоновано систему формування особистості учня, яка включає наступні елементи: розвиток пізнавальної сфери та набуття

навчальних навичок; фізичне виховання; естетичне виховання; психологічний супровід; організація сприятливого виховного середовища.

Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка / Ред.: С. П. Величко. – Кіровоград, 2003. – 219 с. – (Пед. науки; Вип. 51, ч. 1). – укр.

Викладено інноваційні підходи реформування природничої освіти, історико-методологічний підхід до формування структури та змісту шкільного курсу фізики. Розкрито теоретичні засади інтеграції елементів фізичних та астрономічних знань в загальноосвітній школі. Висвітлено сучасні тенденції гуманітаризації навчання природничих дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах. Описано сучасні технології у навчанні природничо-математичних дисциплін, технологію проведення уроку фізики в системі особистісно-орієнтованого навчання, конструктивні особливості сучасних узагальнених технологій навчання фізики. Наведено основні вимоги до формулювання задач з інформатики. Проаналізовано досвід перевірки ефективності використання міжпредметних задач у процесі навчання фізики в загальноосвітній школі.

Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського / Ред.: М. І. Сметанський. – Вінниця, 2005. – 139 с. – (Педагогіка і психологія; Вип. 14). – укр.

Висвітлено психолого-педагогічні засади природничо-географічної та економічної освіти. Проаналізовано вплив закономірностей територіальної організації виробництва і розселення на формування регіонального ринку праці. Розглянуто питання графічного моделювання у навчанні географії. Викладено особистісно зорієнтований підхід до формування екологічної культури молодших підлітків. Розкрито психологічні аспекти інтегрованого навчання в галузі природознавства в загальноосвітній школі. Визначено чинники формування соціально-економічних інтересів школярів. Описано сучасні інноваційні технології як складову удосконалення педагогічної майстерності вчителя географії. Висвітлено проблеми впровадження сучасних педагогічних технологій у систему професійної підготовки учителів середньої школи, теоретичні засади кредитно-модульної системи навчання, психолого-педагогічні аспекти готовності шестирічної дитини до навчання в школі, формування навичок організаторської діяльності старшокласників.

Педагогічні та психологічні особливості використання сучасних інноваційних педагогічних (інформаційних) технологій у навчанні іноземних мов у ВНЗ / М. П. Костюк // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Пед. науки. – 2009. – Вип. 157. – С. 91-94. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

Проаналізовано педагогічні та психологічні проблеми використання нових інноваційних технологій у вивченні іноземної мови, необхідної студентам, щоб вони відчували потреби в матеріалі для розширення і

поглиблення мовних можливостей, реалізуючи перспективи у використанні цих знань надалі. Вказано, що інноваційні технології в мистецькій освіті розкривають нові технологічні можливості для педагогічного мистецтва, унікальні перспективи художньої освіти, ефективний вплив на цю сферу кожного студента індивідуально.

Проектна методика навчання англійської мови на старшому ступені ліцею: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Е.Г. Арванітопуло ; Київ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2006. – 22 с. – укр.

Вперше теоретично обгрунтовано методику навчання англійської мови (АМ) на базі проекту як одиниці навчального процесу в 10-му класі ліцею. Конкретизовано поняття проекту в навчанні іноземних мов (ІМ), визначено мету та уточнено зміст навчання ІМ у старших класах. Удосконалено методичну типологію проектів щодо навчання ІМ, розроблено модель навчального циклу з АМ, яка дозволяє реалізувати проектну методику навчання АМ на засадах інтеграції проектної діяльності учнів під час навчального процесу. Теоретично обгрунтовано систему вправ щодо навчання АМ на базі проектної методики.

Розвиток інтересу до навчання фізики в учнів основної школи у позакласній роботі: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 [Електронний ресурс] / О. П. Буйницька; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2008. – 20 с. – укр.

Досліджено проблему підвищення розвитку інтересу учнів основної школи до вивчення фізики шляхом використання інноваційних педагогічних технологій, а саме: комплектів інформаційних, дидактичних і методичних матеріалів (портфоліо навчальних проектів) з інформаційно-комунікаційних засобів навчання у позакласній роботі. Обгрунтовано науково-методичні засади використання розроблених матеріалів, визначено їх місце у курсі фізики. Наведено науково обгрунтовану методику розвитку інтересу до навчання фізики за методами нових технологій з використанням засобів цікавої фізики. Розроблено інноваційні технології використання дидактичних матеріалів та інформаційно-комунікаційних засобів у позакласній роботі з фізики. Визначено методичні принципи, якими необхідно керуватися у разі використання інноваційних дидактичних засобів у навчальному процесі, методику їх використання залежно від дидактичної доцільності. На підставі експериментальних результатів доведено, що систематичне використання сучасних дидактичних засобів і комп'ютерних технологій сприяє підвищенню рівня розвитку інтересу учнів до навчання фізики.

Система роботи з удосконалення навичок говоріння в учнів 5 - 6 класів на уроках української мови: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 [Електронний ресурс] / Н. С. Яремчук; Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2009. – 22 с. – укр.

Обґрунтовано й експериментально перевірено систему роботи з удосконалення навичок говоріння в учнів V - VI класів, що сприяє засвоєнню знань щодо говоріння, свідомому створенню усних діалогічних і монологічних висловлювань у різних мовленнєвих ситуаціях. Визначено навички, які необхідно вдосконалити в учнів V - VI класів на уроках української мови. Виявлено педагогічні умови, за яких робота відбуватиметься ефективніше. Розроблено лінгводидактичну модель змісту роботи з удосконалення навичок говоріння. Дослідне навчання переконливо довело, що вдосконалення навичок говоріння буде ефективним, якщо здійснюватиметься системний підхід до роботи, відбуватиметься поступовий перехід від оволодіння спеціальним понятійним апаратом до продукування усних монологічних і діалогічних висловлювань різних стилів, типів і жанрів, добиратимуться оптимальні методи, прийоми та засоби навчання, застосовуватимуться інноваційні технології, ураховуватимуться індивідуальні та вікові особливості підлітків. Проаналізовано, що запропонована система вправ і завдань сприяє глибокому засвоєнню мовленнєвих понять, формуванню комунікативних умінь, вихованню моральних якостей, емоційному розвитку учнів.

Творча особистість учителя як передумова інноваційних процесів у початковій школі: Зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф., 27 – 29 квіт. 2004 р. / Ред.: В. Г. Тарасов; Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка, Упр. освіти і науки Житомир. облдержадмін., Житомир. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти. – Житомир, 2004. – 250 с. укр.

Розкрито психолого-педагогічні засади розвитку творчої особистості вчителя-вихователя загальноосвітньої та професійної школи. Проаналізовано розвиток креативної особистості майбутнього педагога початкової школи у процесі професійної підготовки, формування творчих професійних умінь майбутніх вихователів дошкільних закладів та вчителів початкових класів. Розглянуто питання про індивідуальний підхід в навчанні учнів початкових класів. Висвітлено роль педагогічної практики у формуванні професійно-педагогічної культури майбутніх педагогів. Викладено інноваційні підходи до професійного становлення майбутнього педагога у процесі навчання математики. Описано інноваційні технології викладання мови та літератури у середніх навчальних закладах та ВНЗ. Значну увагу приділено питанням підготовки майбутнього вчителя музики до реалізації державного стандарту початкової освіти, інтеграції змісту образотворчого мистецтва, художньої праці та трудового навчання з іншими дисциплінами.

Теоретико-методичні засади інноваційних технологій в системі фізичного виховання молодших школярів: автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 [Електронний ресурс] /

Н. В. Москаленко; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – К., 2009. – 42 с. – укр.

Проаналізовано сучасний стан системи фізичного виховання, фізичного стану дітей молодшого шкільного віку протягом п'яти років за показниками фізичного розвитку, соматичного здоров'я та фізичної підготовленості. Зазначено, що інноваційні педагогічні технології спрямовані на формування мотивації до занять фізичною культурою та спортом, підвищення рівня знань з предмету "Фізична культура", оновлення змісту початкової освіти, вдосконалення навчально-виховного процесу, тобто нових підходів до проведення уроку фізичної культури та фізкультурно-оздоровчих занять в режимі дня школи, системи самостійних занять фізичними вправами та технології взаємодії сім'ї та школи.

Теоретико-методичні засади трансформації сучасної шкільної історичної освіти: Автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.02 /

К. О. Баханов; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2007. – 43 с. – укр.

Розроблено теоретичні та методичні засади трансформації шкільної історичної освіти на сучасному етапі. Розроблено систему принципів побудови шкільної історичної освіти на базі використання особистісно орієнтованого підходу. Уточнено основні етапи трансформаційних процесів і визначено підходи щодо формування мети та завдань сучасної шкільної історичної освіти. Вперше здійснено системний аналіз змісту навчання історії. Розроблено теоретичну модель компетентісно орієнтованої програми з історії на базі комплексного уявлення про історичну свідомість. Обґрунтовано основні шляхи удосконалення освітніх стандартів. Здійснено системний аналіз практики викладання історії в інноваційних педагогічних системах та за технологіями розвивального навчання та повного засвоєння навчального матеріалу. Розроблено підходи, згідно з якими здійснено аналіз інноваційної цінності підручника. Виявлено тенденції трансформаційних процесів у навчанні історії у школі, визначено рівень підготовленості учителів історії до впровадження інновацій і чинники впливу на даний процес.

Теоретико-методичні засади розвитку творчої особистості молодших школярів / Е. А. Унтілова, В. В. Омельчук // Нова педагогічна думка. – 2011. – № 4. – С.15. – Бібліогр. : 11 назв. – укр.

На основі результатів проектного дослідження «Школа розвитку творчої особистості» на базі Одеської спеціалізованої школи № 54 I ступеня розглянуто результативність впровадження нових педагогічних технологій, в основу функціонування яких покладено наступні чинники: інтелект, духовність, професіоналізм. Окреслено основні напрями роботи, шляхи реалізації цього проекту. Висвітлено наступні педагогічні умови реалізації: створення умов для самовдосконалення і самореалізації в різних діяльності; всебічний розвиток індивідуальності дитини на основі

виявлення її задатків і здібностей; усвідомлення учасниками НВП пріоритетних принципів педагогіки успіху; формування творчої особистості; реалізація адміністрацією школи принципів демократії; підтримка інноваційних процесів громадськістю.

Інновації в системі професійно-технічної освіти

Наступні статті розкривають роботу вітчизняних науковців, педагогів з розробки та застосування активних методів і форм навчання, освоєння та застосування педагогічних інновацій, демократизації навчання, учнівського самоврядування, з'ясуванню їх ефективності в системі професійної освіти.

Вивчення алгебри і початків аналізу в професійно-технічних училищах в умовах впровадження освітнього стандарту: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / О. Є. Волянська; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 1999. – 18 с. – укр.

Розроблено методичну систему вивчення алгебри і початків аналізу в середніх професійно-технічних училищах в умовах впровадження освітнього стандарту, уточнено поняття професійної спрямованості і розглянуті шляхи її реалізації при вивченні курсу алгебри і початків аналізу, а також здійснено структурування змісту навчального матеріалу, як при повторенні курсу математики основної школи, так і при вивченні теоретичного матеріалу курсу алгебри і початків аналізу. З'ясовані психолого-педагогічні передумови процесу навчання, які є необхідною умовою реалізації рівневої і профільної диференціації, розглянуті нові технології, активні методи і форми навчання. Теоретично і експериментально обгрунтована методика (мета, зміст, методи, організаційні форми, прийоми і засоби) забезпечує ефективне вивчення навчального матеріалу.

Імідж училища - запорука успіху / Л. Висоцька // Проф.-техн. освіта. – 2009. – N 4. – С. 23-25. – укр.

Висвітлено діяльність Одеського вищого професійного училища торгівлі та технологій харчування, яке готує кваліфікованих робітників торговельно-кулінарного профілю: інноваційні форми та методи; науково-методичну роботу; структуру навчально-виховного процесу й організацію навчального простору; сучасне обладнання навчальних кабінетів і лабораторій (POS-термінал, пароконвектомат, холодильне устаткування, гриль тощо); налагоджену взаємодію училища з підприємствами, установами, організаціями-замовниками робітничих кадрів; інновації за напрямками: інновації в освіті, інновації в освітніх технологіях, інновації в управлінні училищем, інновації в організації

виробничого навчання; експериментальний педагогічний майданчик, створений Інститутом професійно-технічної освіти АПН України, результатом якого став навчальний курс "Творчість у професії кондитера"; систематичну участь училища у всеукраїнських виставках інноваційних технологій, школи вищої професійної майстерності "Формула успіху", перспективного педагогічного досвіду "Пошук", підвищення професійної компетентності "Шлях до майстерності"; Євроклубу "Діалог культур", міжнародні зв'язки, місячники професійної майстерності, конкурс фахової майстерності "Козацька кухня", творчо-пошукову роботу викладачів і майстрів виробничого навчання "Кулінарний глобус"; заходи національно-патріотичного виховання; високі результати участі в різних конкурсах тощо.

Інновації у професійному навчанні - основа модернізації / М. Сорока // Проф.-техн. освіта . – 2011. – № 2. – С. 22-24. – укр.

Висвітлено досвід роботи Львівського вищого професійного училища ресторанного сервісу та туризму, інноваційні перетворення в якому зумовлюють соціально-економічні перетворення, які вимагають відповідного оновлення свідомості педагогічного колективу, прагнення до освоєння та застосування педагогічних інновацій, демократизації навчання, учнівського самоврядування, перетворення навчання у самонавчання, проведення майстер-класів, професійних творчих конкурсів тощо. Відзначено послуги, які надає училище населенню. Звернено увагу на проведення моніторингу працевлаштування випускників (вміщено статистичні дані щодо працевлаштування випускників за п'ять років). Відзначено поглиблене вивчення іноземних мов, міжнародні угоди на стажування учнів у Польщі, Франції, Німеччині, Туреччині.

Педагогічні умови забезпечення наступності вивчення природничо-математичних дисциплін у загальноосвітніх школах та професійно-технічних училищах: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Г. Б. Гордійчук; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. – Вінниця, 2006. – 20 с. – укр.

Уперше визначено педагогічні умови забезпечення наступності у неповній середній загальноосвітній школі (СЗШ) і професійно-технічних навчальних закладах (ПТНЗ) на змістово-процесуальному, контрольньо-оцінювальному та особистісному рівнях, а саме: наступність змісту природничо-математичних дисциплін у навчальних планах і програмах неповної СЗШ і ПТНЗ; обов'язкову ліквідацію прогалін у природничо-математичних знаннях учнів на I курсі ПТНЗ, використання сучасних педагогічних технологій, особливо інтерактивних, проєктивних технологій, технології "Портфель учня"; застосування під час вивчення природничо-математичних дисциплін нових інформаційних технологій. Розроблено модель реалізації наступності змісту даних дисциплін, а також удосконалено методiku реалізації наступності у підготовці

фахівців електро- та радіотехнічного профілю у системі "неповна СЗШ - ПТНЗ" на базі застосування сучасних педагогічних й інформаційно-телекомунікаційних технологій навчання (навчання у співробітництві, інтерактивне, проєктивне та дослідницьке навчання, використання сучасних методів і засобів роботи з навчальною інформацією, застосування педагогічних програмних засобів. Розвинуто методи, форми та прийоми вивчення природничо-математичних дисциплін у СЗШ і ПТНЗ.

Професійна підготовка студентів вищих професійних училищ в умовах модульної технології навчання: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Л. І. Костельна; Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Т., 2002. – 19 с. – укр.

Вперше визначено педагогічні умови підвищення якості професійної підготовки студентів вищих професійних училищ за умов модульної технології навчання (різнорівневий підхід до організації та оцінки навчально-виробничої діяльності студентів, диференціація та інтеграція навчання, робота малими групами, тьюторське навчання, використання частково-пошукових і дослідницьких методів і прийомів; індивідуалізація, орієнтація навчального процесу на творчі рівні пізнавальної самостійної діяльності студентів). Розроблено та обґрунтовано критерії визначення якості професійної підготовки студентів: спрямованість особистості студента на майбутню професійну діяльність, рівень теоретичних знань, рівень практичної навчально-виробничої діяльності, темпи просування до максимально можливого результату. Розвинуто методуку різнорівневого рейтингового контролю знань студентів вищих професійних училищ за умов модульної технології навчання.

Сучасні технології у навчально-виховному процесі ПТНЗ: директорське бачення / О. Тільний // Проф.-техн. освіта. – 2010. – № 2. – С. 22-25. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.

Розглянуто інноваційний досвід роботи Білоцерківського вищого професійного училища будівництва та сервісу. Відзначено, що саме метод проєктів у поєднанні з комп'ютерними технологіями надає найвище засвоєння навичок роботи з комп'ютером як щодо оптимізації часу навчання, так і глибини засвоєння матеріалу. Зазначено, що уміння користуватися проєктною технологією є показником високої кваліфікації педагога, його інноваційного мислення, орієнтації на особистісний і професійний розвиток учня в процесі навчання. Висвітлено всі ланки професійного навчального процесу училища, націленого на успішну працю.

Теоретичні та методичні основи інтеграції знань учнів професійно-технічної школи: Автореф. дис... д-ра пед. наук / І. М. Козловська ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2001. – 41 с. – укр.

Розроблено теоретико-методологічні та методичні основи інтеграції знань учнів професійно-технічної школи. Обґрунтовано методологічні підходи до інтеграції знань. Введено в обіг поняття дидактичної інтегративної, висвітлено її теоретичні основи та понятійний апарат. Визначено метод інтеграційного аналізу. Сформульовано базові закономірності та концептуальні засади інтеграції знань учнів професійно-технічної школи. Доведено доцільність впровадження системи інтегративного навчання в професійно-технічній школі шляхом оптимального поєднання предметного та інтегративного навчання на основі базового для професії загальноосвітнього курсу. Обґрунтовано принципи структурування знань у процесі їх інтеграції. Уточнено критерії відбору змісту навчального матеріалу з урахуванням ідей інтеграції у професійно-технічній школі. Теоретично й експериментально доведено залежність між якістю засвоєння знань як основи розроблених варіативних моделей інтегративного навчання фізики з оглядом на специфіку майбутньої професії учнів. Розроблено методiku інтегративного навчання фізики у професійно-технічних навчальних закладах та її організаційне забезпечення.

Чи можна сьогодні захистити профтехосвіту? / М. Палтишев // Проф.-техн. освіта. – 2010. – № 3. – С. 14-16. – укр.

Висвітлено актуальну проблему реформування сучасної профтехосвіти. Розглянуто систему розвитку професійної освіти. Визначено її значення для соціального захисту підлітків. Охарактеризовано систему навчання вищого професійного училища №1 у Одесі, де діти здобували середню освіту та різні робітничі спеціальності. Зазначено, що система професійно-технічної освіти - це одна з наймолодших систем освіти. Зроблено висновок про те, що систему професійно-технічної освіти слід розвивати на новій основі із збереженням десятирічних традицій.

Інноваційна спрямованість розвитку вищої освіти

Використання активних методів навчання в професійній підготовці студентів економічного ВНЗ (на прикладі викладання суспільно-політичних дисциплін) / Н. В. Чубур // Пробл. освіти : наук. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України. - К., 2010. - Вип. 61. - С. 52-156.

На основі міждисциплінарного підходу до викладання гуманітарних наук в контексті гуманізації освітньої парадигми проаналізовано значення активних методів навчання професійній підготовці студентів економічного ВНЗ. На основі експериментального дослідження доведено ефективність застосування активних методів в практиці навчально-виховного процесу ВНЗ.

Закономірності та принципи інноваційної освіти / А. Пастушенко // Підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності: теорія і практика : зб. наук. пр. / Відділення вищої освіти АПН України, Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. - Переяслав-Хмельницький, 2009. - Вип. 2 : Актуальні проблеми професійної підготовки студентів ВНЗ. – С. 133-134.

Проаналізовано основні аспекти та психолого-педагогічні концепції інноваційних тенденцій гуманізації освітнього процесу в Україні. Розглянуто проблеми концептуальних підходів до визначення сутності людини та гуманітарної системи освіти, соціокультурної переорієнтації освітньої системи у контексті нових підходів до розгляду взаємовідношень людини і суспільства. Визначено провідні компоненти гуманізації системи освіти - орієнтація на ціннісно-розумовий і морально-етичний зміст навчання та її національна спрямованість.

Застосування Flash-технології при розробці колективних проектів навчання студентів педагогічних ВНЗ / Г. А. Швецова // Наука і освіта . – 2010. – N 4/5. – С. 132-135. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.

Розглянуто роль і місце застосування Flash-технології під час розробки колективних проектів навчання студентів педагогічних ВНЗ. Проаналізовано роль і місце застосування Flash-технології під час розробки колективних проектів навчання майбутніх учителів початкової школи, запропоновано їх зручну класифікацію за складом учасників, змістом і віковим принципом. З метою розробки дидактичних матеріалів для проходження педагогічної практики на практичному прикладі розглянуто етапи виконання проектної роботи з використанням пакету Macromedia Flash студентами - майбутніми вчителями початкової школи з використанням проекту "Азбука". Наголошено на результативності, інновації впровадження Flash-технології у навчальний процес майбутніх учителів початкової школи.

Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі: монографія / І. І. Доброскок, В. П. Коцур, С. О. Нікітчина, О. І. Шапран, Л. М. Різник, Т. Л. Деркач; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г.Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – Переяслав-Хмельниц.: Вид-во С. В. Карпук, 2008. – 284 с. – укр.

Висвітлено проблеми використання інноваційних навчальних, виховних, управлінських і соціально-педагогічних технологій. Розглянуто технологію проведення комп'ютерного тестування як підсумкової форми контролю у вищій школі. Висвітлено можливості використання оздоровчих технологій у процесі підготовки педагогічних кадрів. Увагу приділено формуванню готовності майбутніх учителів до впровадження в практику роботи інноваційних технологій фізичного виховання, психологічним механізмам професійного самовдосконалення майбутнього

вчителя, використанню соціально-педагогічних технологій у роботі соціального педагога. Запропоновано модель студентського самоврядування в педагогічному університеті.

Інновації в навчальному процесі вищих навчальних закладів: міжнародний та національний досвід = Innovations in educational process of high schools: international and national experience: збірник наук. ст. за матеріалами XV Міжнар. наук.-практ. конф., 6 - 9 листоп. 2007 р., Ужгород (Україна) - Сніна (Словаччина) / Закарпат. держ. ун-т / Ред.: Ф. Г. Ващук. – Ужгород: Ліра, 2008. – 396 с. – укр.

Розглянуто інноваційні технології формування фахівця за умов особистісно орієнтованого навчання. Розкрито методологічні засади інноваційних процесів у системі вищої освіти України. Проаналізовано актуальні проблеми підготовки кваліфікованих кадрів для будівельної галузі за сучасними технологіями в Київському національному університеті будівництва та архітектури. Описано нетрадиційні форми міжнародної організації навчання студентів, розкрито організаційно-правові, фінансові та методологічні аспекти інноваційної політики України. Висвітлено перспективи розвитку дистанційного навчання, обґрунтовано шляхи удосконалення системи підготовки фахівців у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції України у контексті забезпечення суспільної стабільності, розглянуто міжнародний досвід впровадження інновацій у навчальний процес ВНЗ і механізми реалізації людської складової потенціалу вищої освіти як наймогутнішого інноваційного ресурсу країни. Розкрито роль міжнародної співпраці ВНЗ у сфері науки як основи реалізації Болонської угоди, охарактеризовано моделі їх фінансування у процесі становлення ефективної системи освіти.

Інноваційна модель розвитку вищого навчального закладу як чинник забезпечення високої якості підготовки фахівців / В. О. Жукова // Наукові праці КНТУ. Економічні науки, 2010, вип. 17.– С.17-23. – Бібліогр. : 8 назв. – укр.

У статті розглянуто основні чинники необхідності впровадження інновацій у сфері освіти. Охарактеризовані особливості традиційного та інноваційного навчальних процесів. Визначено основні напрямки формування інноваційної моделі розвитку вищого навчального закладу в контексті підвищення якості підготовки та конкурентоспроможності випускників: освітні інновації, навчальний процес, система вищої освіти, модель інноваційного розвитку, освітні послуги, ринок праці, вищі навчальні заклади, працевлаштування.

Інноваційні технології фізичного виховання студентів педагогічних університетів із застосуванням народних традицій: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.07 [Електронний ресурс] /

Р. А. Самоха; АПН України. Ін-т пробл. виховання. – К., 2007. – 20 с. – укр.

Досліджено питання впровадження у діяльність педагогічних університетів інноваційних технологій фізичного виховання студентів з застосуванням народних традицій. З'ясовано сучасний стан дослідженої проблеми у теорії та практиці діяльності кафедр фізичного виховання педагогічних університетів. Визначено суть поняття "інноваційні технології фізичного виховання", критерії та показники сформованості відповідних компонентів у студентів. Розкрито роль народних традицій у фізичному вихованні студентів. Обгрунтовано зміст, форми, методи та засоби інноваційних технологій фізичного виховання студентів. Розроблено й експериментально перевірено ефективність педагогічної моделі впровадження даних технологій з застосуванням народних традицій. Визначено й експериментально досліджено умови виховання студентів з застосуванням народних традицій. Доведено ефективність інноваційних технологій виховання студентів педагогічних університетів.

Інноваційні технології у навчанні іноземних мов професійного спрямування / Н. С. Сасенко // Викладання мов у вищ. навч. закл. освіти на сучас. етапі. Міжпредмет. зв'язки: наук. дослідж., досвід, пошуки: зб. наук. пр. – 2011. – Вип. 18. – С. 213-221. – Бібліогр.: 3 назв. – укр.

Розглянуто основні дидактичні та методичні принципи, на яких ґрунтується сучасний навчальний процес з іноземних мов, виділено принцип виховуючого і розвиваючого навчання, аналізується низка найбільш ефективних інноваційних технологій, які застосовуються в іношомовній освіті майбутніх інженерів.

Інноваційні педагогічні технології підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах I - II рівнів акредитації: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 [Електронний ресурс] / О. О. Кіяшко; Луган. держ. пед. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2001. – 20 с. – укр.

Розглянуто питання підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах I - II рівнів акредитації з урахуванням вимог сучасної соціокультурної ситуації розвитку України, досягнень теорії і методики професійної освіти. Теоретично обгрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови впровадження та критерії ефективності інноваційних педагогічних технологій підготовки фахівців-професіоналів та управлінців низової ланки. Проблеми проаналізовано засновуючись на учасних підходах до розгляду понять "інновація", "педагогічна технологія". Підготовку молодших спеціалістів розглянуто в контексті культури суспільства та культури особистості. Розроблено й апробовано практично модель управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій, систему критеріїв оцінки інноваційності технологічних

прийомів, форм і методів підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах України I - II рівнів акредитації.

Науково-дослідна діяльність у структурі забезпечення професійної підготовки вчителя / Р. Вернидуб // Вища освіта України. – 2012. – № 1. – С. 49-55. – Бібліогр. : 11 назв. – укр.

Окреслено основні підходи до визначення нового структурування змісту педагогічної освіти, в якій виокремлено освітній, спеціальний, психолого-педагогічний, культурологічний, науково-педагогічного, практично-педагогічний блоки. Проаналізовано змістове наповнення категорії «дослідницькі вміння» та структурні компоненти досліджуваної категорії. Розглянуто особливості підготовки сучасного вчителя в контексті формування науково-дослідницьких компетенцій майбутніх педагогів, логіки наукового мислення, до творчого розв'язання навчально-виховних завдань, а також до застосування інноваційних підходів у навчанні та вихованні. Акцентовано увагу на дослідницькій діяльності майбутнього педагога як основі ефективної підготовки вчителя. Підкреслено особливе місце дисциплін соціально-гуманітарного циклу серед навчальних дисциплін у підготовці вчителя будь-якої спеціалізації.

Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова / Ред.: В. П. Андрущенко. – К., 2007. – 143 с. – (Сер. 5. Пед. науки: реалії та перспективи; Вип. 6). – укр.

Розглянуто питання формування у молодших школярів комунікативно-мовленнєвих та мисленнєво-діяльнісних умінь інішомовного спілкування. Розкрито зміст інішомовної соціокультурної компетенції в контексті фахової підготовки студентів ВНЗ. Проаналізовано розвиток даної компетенції учителів іноземної мови в процесі діяльнісно-орієнтованого підходу до навчання. Проведено тестову оцінку знань другої іноземної мови за умов модульно-рейтингової системи навчання. Визначено підходи до формування інішомовної граматичної компетенції у студентів. Описано інноваційні технології у навчанні та викладанні іноземних мов.

Педагогічні інновації у формуванні національної гуманітарно-технічної еліти / О. Г. Романовський // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. - 2010. - № 4. - С. 3-10. – Бібліогр.: 8 назв. – укр.

Розкрито зміст і сутність творчого характеру педагогічних інновацій у формуванні гуманітарно-технічної еліти як стратегічного завдання ВНЗ. Визначено перелік педагогічних інновацій, які будуть впливати на ефективність вирішення даної проблеми: творча атмосфера в вищій школі, створення умов для прийняття та дії різноманітних нововведень; розробка моделей підготовки майбутніх професіоналів і

механізмів їх апробації, інтеграція нововведень у реально діючі освітні системи й переведення спроектованих інновацій у режим постійно діючих експериментальних освітніх установ. Доведено, що розроблення та впровадження психолого-педагогічних та управлінських дисциплін у навчально-виховний процес є проявом гуманізації та гуманітаризації інженерної освіти, забезпечує його індивідуалізацію, особистісну та діяльнісну орієнтацію.

Підготовка майбутніх учителів початкових класів до впровадження інноваційних технологій на уроках рідної мови / Л. М. Росенко // Херсонський державний університет: зб. наук. пр.: Педагогічні науки. – 2009. – Вип. 53.– С.335-339. – Бібліогр.: 5.– укр.

Проаналізовано етапи підготовки майбутніх учителів до впровадження інноваційних технологій у навчанні молодших школярів рідної мови. Визначено види загально педагогічних технологій, що є, на думку автора, найперспективнішими у початковому курсі рідної мови.

Розвиток інтересу до навчання фізики в учнів основної школи у позакласній роботі: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 [Електронний ресурс] / О. П. Буйницька; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2008. – 20 с. – укр.

Досліджено проблему підвищення розвитку інтересу учнів основної школи до вивчення фізики шляхом використання інноваційних педагогічних технологій, а саме: комплектів інформаційних, дидактичних і методичних матеріалів (портфоліо навчальних проєктів) з інформаційно-комунікаційних засобів навчання у позакласній роботі. Обґрунтовано науково-методичні засади використання розроблених матеріалів, визначено їх місце у курсі фізики. Наведено науково обґрунтовану методику розвитку інтересу до навчання фізики за методами нових технологій з використанням засобів цікавої фізики. Розроблено інноваційні технології використання дидактичних матеріалів та інформаційно-комунікаційних засобів у позакласній роботі з фізики. Визначено методичні принципи, якими необхідно керуватися у разі використання інноваційних дидактичних засобів у навчальному процесі, методику їх використання залежно від дидактичної доцільності. На підставі експериментальних результатів доведено, що систематичне використання сучасних дидактичних засобів і комп'ютерних технологій сприяє підвищенню рівня розвитку інтересу учнів до навчання фізики.

Система інноваційної підготовки майбутнього вчителя в умовах навчально-науково-педагогічних комплексів: автореф. дис... д-ра пед. наук / О. І. Шапран; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2008. – 40 с. – укр.

Вперше теоретично обґрунтовано й експериментально апробовано систему інноваційної підготовки майбутнього вчителя за умов навчально-науково-педагогічних комплексів (ННПК). Систематизовано тезаурус освітньої інноватики, розкрито сутність поняття "інноваційна підготовка педагогічних кадрів за умов ННПК". З використанням структурно-функціонального методу визначено структуру підготовки майбутнього вчителя за умов ННПК як інноваційної педагогічної системи. Запропоновано критерії та показники готовності майбутніх учителів до інноваційної діагностики, розроблено методичку визначення рівнів сформованості даної якості. Створено концептуальну модель інноваційної підготовки майбутніх учителів за умов педагогічних комплексів. Упроваджено інноваційні педагогічні технології у практику роботи вищої школи як складової ННПК. Проведено експериментальну перевірку моделі, доведено доцільність професійної підготовки у межах педагогічного комплексу, виявлено позитивну динаміку змін у рівнях готовності фахівця до інноваційної педагогічної діяльності.

Технология Skype и методика ее применения в обучении / И. Н. Фролов // Инновации в образовании. – 2011. – N 1. – С. 64-70

В статье рассмотрена возможность использования SKYPE в учебном процессе. Представлена методика подготовки и проведения урока с использованием SKYPE.

Формування системи знань і умінь з основ етикету в процесі професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 [Електронний ресурс] / І. О. Агалець; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2010. – 20 с. – укр.

Розкрито сутність поняття "етикет", його соціальне значення як сукупності правил поведінки, які регулюють зовнішні прояви людських стосунків. Визначено загальнокультурні складові етикетної поведінки майбутнього вчителя трудового навчання, яка є вагомою частиною навчально-виховного процесу. Розглянуто інноваційні технології навчання студентів з основ етикету, методичні підходи до формування у майбутніх учителів трудового навчання знань і вмінь з основ етикету.

Застосування інноваційних технологій в системі післядипломної педагогічної освіти

Актуальні аспекти у викладанні предметів шкільного циклу з допомогою ІКТ / Л. М. Демкова // Пед. пошук. – 2009. – N 3. – С. 10-12. – укр.

Охарактеризовано Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти (ІППО) як постійно діючу ланку у національній

системі безперервної освіти, що забезпечує фахове удосконалення вчителів для упровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) області. Висвітлено досвід лабораторії інформатики Волинського ІППО в удосконаленні професійної компетентності вчителів інформатики та вчителів-предметників, першочерговим завданням яких є постійне оновлення змісту освіти та навчальних технологій, узгоджених з сучасними потребами суспільства.

Аналіз інформаційного забезпечення запровадження освітніх інновацій у ІППО / К. Горах // Післядиплом. освіта в Україні. – 2008. – № 2. – С. 87-90. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.

Обґрунтовано необхідність запровадження освітніх інновацій у систему підвищення кваліфікації педагогічних працівників для ефективного функціонування та розвитку освіти за сучасних умов. Висвітлено форми та методи застосування нових інноваційних технологій, які забезпечують ефективне й якісне використання інформаційних ресурсів у системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Охарактеризовано складові елементи процесу створення сучасного інформаційного забезпечення, яке сприяє реалізації всіх функцій управління впровадженням освітніх інновацій в інституті післядипломної педагогічної освіти.

Інтерактивні процеси в сучасній післядипломній педагогічній освіті / Л. Ніколаєнко // Післядиплом. освіта в Україні. — 2006. — № 2. — С. 48-53. — Бібліогр.: 3 назв. — укр.

Розглянуто організаційно-методичні, науково-методичні та навчально-методичні функції інститутів післядипломної педагогічної освіти (ІППО). Викладено зміст інтерактивного підходу до науково-методичної діяльності. Окреслено принципи науково-методичної діяльності ІППО, за яких вона набуває випереджально-моделюючого характеру. Виділено тринадцять принципів та загально методичних положень науково-методичної інновації в обласних ІППО. Сформульовано п'ять концептуальних положень інтеграції науково-методичної діяльності. Висвітлено заходи, які ілюструють досвід інтеграції інноваційної науково-методичної діяльності та педагогічної практики.

Науково-методичний супровід інновацій у системі післядипломної освіти (на прикладі впровадження системи розвивального навчання Д. Ельконіна - В. Давидова) / О. Барабаш // Нова пед. думка. – 2008. – № 4. – С. 68-70. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

Досліджено інновації у системі післядипломної освіти учителів як теоретичні й конкретні практичні дії в педагогічній діяльності широкого кола освітян. Розглянуто досвід упровадження системи розвивального навчання за програмою (Д. Ельконіна - В. Давидова) в Івано-Франківській області, мета якої сприяти адаптації педагогів до інноваційної діяльності

шляхом оптимізації системи курсового навчання й міжкурсової методичної роботи.

Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. Вип. 4 / Акад. пед. наук України. Ін-т педагогіки / Ред.: Л. І. Даниленко. – К.: "Логос", 2001. – 167 с. – укр.

Висвітлено проблему освітніх інновацій та їх психолого-педагогічної експертизи, підготовки педагогічних працівників до інноваційної діяльності, застосування педагогічно доцільних інновацій у навчально-виховному процесі закладів освіти. Наведено деякі міркування та пропозиції щодо вдосконалення педагогічної освіти в Україні. Викладено концептуальні засади підготовки педагогічних та керівних кадрів освіти України за сучасних умов. Розглянуто проблеми післядипломної освіти вчителів у країнах Західної Європи. Проаналізовано технологію індивідуалізації навчання в післядипломній освіті педагогів. Запропоновано інноваційні підходи до визначення структури змісту шкільної освіти. Охарактеризовано роль інформаційних технологій у навчально-виховному процесі.

Професійна діяльність андрогогів. Сучасний погляд / Т. Сорочан // Дир. шк., ліцею, гімназії . – 2008. – № 4. – С. 27-32. – Бібліогр.: 15 назв. – укр.

Розглянуто нові тенденції в системі післядипломної педагогічної освіти, спрямовані на оновлення всієї системи безперервного професійного розвитку керівників і педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до принципів андрагогіки. Проаналізовано актуальні проблеми оновлення змісту, методик і технологій діяльності, а також визначення функцій андрогогів у системі післядипломної педагогічної освіти. Виявлено чинники, які впливають на професійну діяльність андрогогів, якими є: нові вимоги до учасників навчально-виховного процесу, посилення культурологічної функції освіти, спрямованість на тривалі інновації, урахування особливостей навчання дорослих. Розглянуто провідні функції андрогогів, зокрема, функцію андрогога-викладача, функцію фасилітації, консультування, експертизи, методичну функцію. З урахуванням певної циклічності у професійному зростанні педагогів у процесі післядипломного навчання запропоновано позначити безперервність післядипломної освіти педагогічних кадрів терміном "андрогогічний цикл".

Рівні організації інновацій у післядипломній педагогічній освіті / Т. Бойченко // Післядиплом. освіта в Україні . – 2011. – № 1. – С. 24-26. – Бібліогр.: 15 назв. – укр.

Виокремлено суб'єкти з застосуванням гносеологічного підходу до аналізу можливостей кожного учасника процесу, в якому відбуваються інноваційні зміни. Зазначено про нагальну потребу у створенні стандарту

з питань підвищення кваліфікації педагогічних та управлінських кадрів, що є справою не окремих фахівців, а результатом творчої співпраці усієї системи ІППО. Визначено мету діяльності Науково-дослідного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Розповсюдження інновацій в сучасній освіті / В. Паламарчук // Післядиплом. освіта в Україні . – 2007. – № 1. – С. 105-106. – укр.

Висвітлено проведення в Інституті післядипломної педагогічної освіти Всеукраїнських Internet-конференцій з питань психолого-педагогічних інновацій в освіті. Особливу увагу звернено на відображення філософських засад освітніх інновацій, підготовку педагогічних працівників до цієї діяльності, проблеми психолого-педагогічної експертизи, різні аспекти застосування інновацій у післядипломній освіті. Проаналізовано розподіл публікацій за галузями науки. Констатовано, що інновації в освіті є тим механізмом, який перетворює її на могутній важіль трансформацій у державі.

Система підготовки вчителів до апробації навчальної літератури / О. Жосан // Післядиплом. освіта в Україні . – 2010. – № 2. – С. 36-39. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

Обговорено систему підготовки вчителів до апробації навчальної літератури як педагогічну інновацію, наведено її структуру. Підготовку вчителів до апробації шкільної навчальної літератури розглянуто як процес формування професійної готовності до цього виду діяльності. Увагу зосереджено на андрагогічному підході до навчання вчителів і формувальному експерименті цієї інновації.

Актуальні проблеми впровадження інновацій – європейський досвід

Розглянуто досвід впровадження інновацій в окремих європейських країнах (Великобританії, Нідерландах, Німеччині, Росії). Сформульовано основні проблеми використання інноваційних прийомів в процесі викладання окремих навчальних дисциплін в контексті практичного застосування особистісно орієнтованих технологій.

Глобльні освітні мережі та їх комунікативний потенціал (Зарубіжний досвід) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.globalknowledge.org/>. – Заголовок з екрану.

В статті проаналізовано основні тенденції розвитку глобальних освітніх мереж, таких як GINIE, GLORIAD, Global Knowledge Partnership (GKP), Xploга, визначено основні сучасні тенденції їх розвитку, які спрямовані на створення віртуальних освітніх спільнот з подальшим формуванням єдиного освітнього простору. Розглянуто такі мережі як:

Globalschoolnet, Educared, HappyChild, Teachers Network, на основі яких створюються і успішно діють освітні віртуальні спільноти. Визначено основні форми навчальних ресурсів освітніх мереж, які використовуються у навчально-виховному процесі загальної середньої школи зарубіжних країн.

Інновації в освіті Нідерландів / Л. Іщенко // Постметодика. – 2009. – № 5/6. – С. 64-66. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

Розглянуто тенденції інноваційного розвитку освіти Нідерландів, місце інновацій у діяльності закладів початкової та середньої освіти цієї країни. Відзначено, що першочерговим завданням даної держави, що прагне до підвищення результативності навчання дітей, є неухильне дотримання інноваційності в освіті, автономія школи, адресне фінансування шкіл у формі грантів. Висвітлено такі інноваційні напрями: проекти з цифровими ресурсами, завдяки яким учителі упорядковують власні навчальні програми та відкривають до них доступ учням; взаємозбагачувальна інноваційна співпраця між ВНЗ та школами; застосування в основі програм з усіх предметів художніх дисциплін. Виділено інноваційні концепції в базових школах, об'єднаних метою формування дитини як самостійної і відповідальної особи. Підсумовано, що єдиним шляхом для освіти Нідерландів є прагнути кращого, передавати знання та досвід, бути незалежним інноватором, проводити дослідження.

Інноваційні, організаційні та змістові аспекти навчальної проектної діяльності, заснованої на використанні соціальних сервісів Інтернету / О. Марченко // Нова пед. думка. – 2010. – № 2. – С. 102-106. – Бібліогр.: 11 назв. – укр.

Проаналізовано один з перспективних шляхів упровадження інформатизації освіти, що забезпечує формування провідних компетентностей у суспільстві знань - використання мережесервісів для реалізації навчальних дослідницьких проектів в Україні та Росії. Досліджено доцільність застосування соціальних сервісів Інтернету для розв'язання проблеми формування здатності учнів до альтернативного мислення. Розглянуто мережесервіс проекти "Соціальна мережа для освітян" та "Партнерство у навчанні". Запропоновано використовувати мережу для обміну інформацією з фахівцями інших галузь знань. Підсумовано, що використання доцільних мережесервісів створює можливості для побудови відкритої системи освіти, яка надає засоби вибору і планування процесу навчання, докорінно змінює технології отримання нових знань, виховує толерантність, розширює коло спілкування.

Педагогічні умови застосування технології «CASE-STUDY» у вищих навчальних закладах ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ / В. І. Бобрицька //

Вісник Черкаського університету. – 2012.– № 15 (228). – С. 11-16. – Бібліогр. : 6 назв. – укр.

У статті з позицій технологічного підходу проаналізовано досвід вищих навчальних закладів Великої Британії у створенні й використанні кейс-матеріалів, виокремлено ціннісно-орієнтовані й організаційно-методичні педагогічні умови застосування технології «case-study» у британській вищій школі.

Роль и проблемы преподавателя в среде e-Learning /

А. А. Андреев // Высшее образование в России. – 2010. – N 8/9. – С. 41-45.

Обсуждаются роли и компетенции преподавателей вузов в образовательной среде, насыщенной средствами информационных и коммуникационных технологий.

Сэмпл-технология (клонирование компетенций) Берсенева М. Н. Среднее профессиональное образование. – 2011. – N 1. – С. 5-6. – Библиогр.: с. 6 (5 назв).

Новая дистанционная образовательная технология - сэмпл-технология является логическим продолжением кейс- и интернет-технологий и предлагает синтез профессиональных образовательных программ и профессиональной подготовки, что должно положительно отразиться на доступности и качестве дистанционного обучения.

Aufgaben gemeinsam bewältigen. Mit Kooperativem Lernen zu mehr Arbeitsdisziplin. / T.Köster / Pädagogik. – 2012 – N 1. S. 12-14.

Автор статті пропонує широкому загалу концепцію кооперативного навчання (співробітницька технологія навчання), яку вона застосовує під час навчання в своїй групі для досягнення позитивних результатів в навчанні і дисципліні. Розглянуто базові компоненти цієї технології: позитивна взаємозалежність, взаємодія підтримки "пліч-о-пліч", індивідуальна відповідальність, вміння спільно працювати в малій групі, групова обробка результатів.

Blurton C. New Directions of ICT-Use in Education / Communication and Information Report 1999-2000 – 2000. – p. 46. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unesco.org/education/educprog/lwf/dl/edict.pdf> – Заголовок з екрану.

У статті розглядається проблема стратегії впровадження інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ) у суспільствознавчу галузь шкільної освіти у Великій Британії на сучасному етапі.

Forschendes Lernen strukturiert planen und durchführen. Die Potentiale eines Forschungsplans als Unterstützungsinstrument /S. Schweder // Pädagogik. – 2012. – N 7-8 – S. 12-15.

Автор статті ділиться досвідом організації та проведення «дослідницьких тижнів» за напрямками навчальних дисциплін, які викладаються в школі, висвітлено етапи, план його проведення в контексті формування дослідницьких вмінь школярів на основі розв'язання дослідницьких завдань. Автор рекомендує для широкого загалу ознайомитись зі зведеним планом в електронному форматі на сайті редакції журналу.

Inklusion: Modewort oder Hoffnungsträger? Was ist neu an Inklusion und wie kann sie gelingen? / U. Preuss-Lausitz // Zeitschrift für Pädagogik. – 2012. – N 9. – S. 18-20.

За результати моніторингу, здійсненого Інститутом прав людини зроблено порівняльний аналіз показників емоціонального, духовного, соціального розвитку дітей з проблемами слуху, зору та розумово відсталих дітей, які навчаються в допоміжних школах та в інклюзивних класах середніх шкіл. Окреслено коло питань, які потрібно вирішити для успішної реалізації інклюзивного навчання.

**Wechselseitige Unterstützung in kooperativen Lernarrangements
Sich gegenseitig beim Lernen unterstützen – auch in der Gymnasialen Oberstufe / Jürgen Friedrich // Pädagogik. – 2012 – N 6. – S. 8-9**

На основі власного педагогічного досвіду автор статті розглядає переваги застосування кооперативного навчання з використанням методів проблемного навчання на уроках з німецької мови та суспільних наук в класі, де більшість учнів – діти з неповних сімей, батьки яких малоосвічені, і, зазвичай – діти мають проблеми з вивченням німецької мови.

**Wie lernen Schüler die Fähigkeit zur konstruktiven Rückmeldung?
Hilfen und Anregungen für ein gutes Miteinander / B. Sanders-Movka, K. Beckmann. // Pädagogik. – 2012- – N 2. S. 8-9.**

У статті на основі власного педагогічного досвіду авторами розкрито застосування прийомів особистісно орієнтованих технологій, зокрема діалогічних щоденників, взаємної перевірки учнями класних робіт як можливості налагодження активного конструктивного зв'язку між учнями і вчителями.

Література

1. Агалець, І. О. Формування системи знань і умінь з основ етикету в процесі професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 [Електронний ресурс] /

1. О. Агалець; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2010. – 20 с. – укр.
2. Андреев, А. А. Роль и проблемы преподавателя в среде e-Learning / А. А. Андреев // Высшее образование в России. – 2010. – N 8/9. – С. 41-45.
3. Арванітопуло, Е. Г. Проектна методика навчання англійської мови на старшому ступені ліцею: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Е.Г. Арванітопуло ; Київ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2006. – 22 с. – укр.
4. Барабаш, О. Науково-методичний супровід інновацій у системі післядипломної освіти (на прикладі впровадження системи розвивального навчання Д. Ельконіна – В. Давидова) / О. Барабаш // Нова пед. думка . – 2008. – N 4. – С. 68-70. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
5. Бабанов, К. О. Теоретико-методичні засади трансформації сучасної шкільної історичної освіти: Автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.02 / К.О. Баханов; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2007. – 43 с. – укр.
6. Берсенев, М. Н. Сэмпл-технология (клонирование компетенций) Берсенев М. Н. Среднее профессиональное образование. – 2011. – N 1. – С.5-6.– Библиогр.: с. 6 (5 назв).– укр.
7. Біляковська О. О. Готовність до інноваційної діяльності як важлива якість сучасного педагога / О. О. Біляковська. // Херсонський державний університет: зб. наук. пр.: Педагогічні науки. – 2009. – Вип. 53.– .С 268-271.
8. Бобрицька, В. І. Педагогічні умови застосування технології «CASE-STUDY» у вищих навчальних закладах ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ / В. І. Бобрицька // Вісник Черкаського університету. – 2012.– № 15 (228). – С. 11-16. – Бібліогр. : 6 назв. – укр.
9. Бобловский О. Інноваційні підходи в організації навчального процесу / О. Бобловский // Новий колегіум. – 2010. – N 4/5. – С. 72-76.
10. Бойко, А. М. Упровадження інновацій - стратегія прискореного розвитку педагогічної практики і теорії / А. М. Бойко // Постметодика. – 2010. – N 2. – С. 16-23. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.
11. Бойченко, Т. Рівні організації інновацій у післядипломній педагогічній освіті / Т. Бойченко // Післядиплом. освіта в Україні. – 2011. – N 1. – С. 24-26. – Бібліогр.: 15 назв. – укр.

12. Буйницька, О. П. Розвиток інтересу до навчання фізики в учнів основної школи у позакласній роботі: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 [Електронний ресурс] / О. П. Буйницька; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2008. – 20 с. – укр.
13. Васильєва, Е. В. Проектная деятельность и продвижение инноваций в систему образования / Е. В. Васильєва // *Alma mater* : Вестник высшей школы. – 2010. – № 9. – С. 35-38.
14. Вернидуб, Р. Науково-дослідна діяльність у структурі забезпечення професійної підготовки вчителя / Р. Вернидуб // *Вища освіта України*. – 2012. – № 1. – С. 49-55. – Бібліогр. : 11 назв. – укр.
15. Вознюк, Л. Сутність педагогіки дзвонарського мистецтва та її роль у духовному розвитку підростаючої особистості / Л. Вознюк // *Нова педагогічна думка*. – 2011. – № 4. – С. 146-148. – Бібліогр. : 5 назв. – укр.
16. Воловик О. І. Застосування технологій дистанційного навчання для організації ефективного навчального процесу у вищій школі / О. І. Воловик, В. О. Надточій // *Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України*. – К., 2010. – Вип. 63, ч. 1. – С. 55-61.
17. Волянська, О. Є. Вивчення алгебри і початків аналізу в професійно-технічних училищах в умовах впровадження освітнього стандарту: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / О. Є. Волянська ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 1999. – 18 с. – укр.
18. Глобльні освітні мережі та їх комунікативний потенціал (Зарубіжний досвід) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.globalknowledge.org/>. – Заголовок з екрану.
19. Гетта, В. Г. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навч.-метод. посіб. / В. Г. Гетта, Р. С. Гуревич, О. М. Коберник, А. І. Терещук, Г. В. Терещук. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 212 с. – укр.
20. Гончаренко, С. Авторська школа креативності / С. Гончаренко // *Рідна шк.* – 2007. – № 9. – С. 3-4. – укр. – Бібліогр. : 8 назв. – укр.
21. Гораш, К. Аналіз інформаційного забезпечення запровадження освітніх інновацій у ІППО / К. Гораш // *Післядиплом. освіта в Україні*. – 2008. – № 2. – С. 87-90. – Бібліогр. : 4 назв. – укр.
22. Гордійчук, Г. Б. Педагогічні умови забезпечення наступності вивчення природничо-математичних дисциплін у загальноосвітніх школах та

професійно-технічних училищах: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Г.Б. Гордійчук ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М.Коцюбинського. – Вінниця, 2006. – 20 с. – укр.

23.Деркач, А. М. Кейс-метод в обучении органической химии: составление и использование заданий / А. М. Деркач // Среднее профессиональное образование. – 2010. – N 11. – С. 45-47.

24.Інноваційна педагогічна діяльність як чинник розвитку освітніх систем / І. М. Дичківська // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закл. освіти : зб. наук. пр. – 2008. – N 40. – С. 127-132. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.

25.Доброскок, І. І. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі: монографія / І. І. Доброскок, В.П. Коцур, С. О. Нікітчина, О. І. Шапран, Л. М. Різник, Т. Л. Деркач; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – Переяслав-Хмельниц.: Вид-во С. В. Карпук, 2008. – 284 с. – укр.

26.Жосан, О. Система підготовки вчителів до апробації навчальної літератури / О. Жосан // Післядиплом. освіта в Україні . – 2010. – N 2. – С. 36-39. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

27.Жукова, В. О. Інноваційна модель розвитку вищого навчального закладу як чинник забезпечення високої якості підготовки фахівців / В.О. Жукова // Наукові праці КНГУ. Економічні науки, 2010, вип. 17.– С.17-23. – Бібліогр. : 8 назв. – укр.

28.Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного інституту ім. П.Д.Осипенко / Ред.: В.І. Гусев. – Бердянськ, 2000. – 192 с. – (Пед. і психол. науки; N 4). – укр.

29.Зубаль, Н. Г. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб реалізації особистісно зорієнтованого навчання / Н. Г. Зубаль, О. О. Ковальчук, Н. С. Луцюк, О. М. Собчук // Пед. пошук . – 2011. – N 3. – С. 13-17. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.

30.Інновації в навчальному процесі вищих навчальних закладів: міжнародний та національний досвід = Innovations in educational process of high schools: international and national experience: збірник наук. ст. за матеріалами XV Міжнар. наук.-практ. конф., 6 - 9 листоп. 2007 р., Ужгород (Україна) – Сніна (Словаччина) / Закарпат. держ. ун-т / Ред.: Ф.Г. Ващук. – Ужгород: Ліра, 2008. – 396 с. – укр.

31.Іщенко, Л. Інновації в освіті Нідерландів / Л. Іщенко // Постметодика . – 2009.– N 5/6. – С. 64-66. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

32.Карплюк, С. О. Проблема розробки та впровадження інноваційних освітніх технологій / С.О. Карплюк // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2008. – N 39. – С. 118-121. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

33.Кіяшко, О. О. Інноваційні педагогічні технології підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах I - II рівнів акредитації: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 [Електронний ресурс] / О.О. Кіяшко; Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – 20 с. – укр.

34.Коберник, О. В. Інноваційні технології навчання та виховання: навч. посіб. / О. М. Коберник, О. В. Бялик. – Умань, 2010. – 209 с. – укр.

35.Козловська, І. М. Теоретичні та методичні основи інтеграції знань учнів професійно-технічної школи: Автореф. дис... д-ра пед. наук / І.М. Козловська ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2001. – 41 с. – укр.

36. Колесова, О. А. Інноваційна освіта в парадигмі інформаційних технологій: автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10 / О. А. Колесова ; ДЗ "Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського". – О., 2011. – 18 с. – укр.

37. Костюк, М. П. Педагогічні та психологічні особливості використання сучасних інноваційних педагогічних (інформаційних) технологій у навчанні іноземних мов у ВНЗ / М. П. Костюк // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Пед. науки. – 2009. – Вип. 157. – С. 91-94. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

38.Костельна, Л. І. Професійна підготовка студентів вищих професійних училищ в умовах модульної технології навчання: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Л. І. Костельна ; Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2002. – 19 с. – укр.

39.Коучинг як інноваційний метод навчання студентів / С. І. Симодейко // Науковий вісник Ужгородського національного університету:Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – № 20. – С. 131.

40.Кремень, В. Г. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура: монографія / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн, С.В. Пролеєв, О.К. Микал, В.О. Рябенко, О.О. Шморгун ; Ін-т обдар. дитини АПН України. – К.: Пед. думка, 2008. – 471 с. – укр.

- 41.Левченко, О. О. Обґрунтування фасилітативного стилю педагогічної взаємодії в річищі ідей людиноцентризму в процесі професійної підготовки викладача психології / О. О.Левченко // Педагогіка і психологія – 2011. – № 4.– С.66-67. – Бібліогр. : 15 назв. – укр.
- 42.Марченко, О. Інноваційні, організаційні та змістові аспекти навчальної проектної діяльності, заснованої на використанні соціальних сервісів Інтернету / О. Марченко // Нова пед. думка. – 2010. – № 2. – С. 102-106. – Бібліогр.: 11 назв. – укр.
- 43.Марущенко, О. А. Становлення інноваційної освіти в Україні: Автореф. дис... канд. соціол. наук: 22.00.04 / О.А. Марущенко ; Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Х., 2004. – 20 с. – укр.
- 44.Москаленко, Н. В. Теоретико-методичні засади інноваційних технологій в системі фізичного виховання молодших школярів: автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 [Електронний ресурс] / Н.В. Москаленко; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – К., 2009. – 42 с.
- 45.Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В.Винниченка / Ред.: С.П. Величко. – Кіровоград, 2003. – 219 с. – (Пед. науки; Вип. 51, ч. 1). – укр.
- 46.Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського / Ред.: М. І. Сметанський. – Вінниця, 2005. – 139 с. – (Педагогіка і психологія; Вип. 14). – укр.
- 47.Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова / Ред.: В.П. Андрущенко. – К., 2007. – 143 с. – (Сер. 5. Пед. науки: реалії та перспективи; Вип. 6). – укр.
- 48.Ніколаєнко, Л. Інтерактивні процеси в сучасній післядипломній педагогічній освіті / Л. Ніколаєнко // Післядиплом. освіта в Україні . — 2006. – № 2. – С. 48-53. – Бібліогр.: 3 назв. – укр.
- 49.Олійник, А. І. Інформаційні технології як основа і засіб реалізації інноваційних процесів в сучасній освіті: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.10 / А. І. Олійник; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2008. – 20 с. – укр.
- 50.Охріменко, І. В. Виховання учнів старших класів на національно-культурних традиціях українського народу: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.01 [Електронний ресурс] / І.В. Охріменко; Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 1999. – 19 с. – укр.

- 51.Паламарчук, В. Розповсюдження інновацій в сучасній освіті / В. Паламарчук // Післядиплом. освіта в Україні . – 2007. – № 1. – С. 105-106. – укр.
- 52.Палтишев, М. Чи можна сьогодні захистити профтехосвіту? / М. Палтишев // Проф.-техн. освіта. – 2010. – N 3. – С. 14-16. – укр.
- 53.Пастушенко, А. Закономірності та принципи інноваційної освіти / А. Пастушенко // Підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності: теорія і практика : зб. наук. пр. / Відділення вищої освіти АПН України, Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2009. – Вип. 2 : Актуальні проблеми професійної підготовки студентів ВНЗ. – С. 133-134.
- 54.Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. Вип. 4 / Акад. пед. наук України. Ін-т педагогіки / Ред.: Л. І. Даниленко. – К.: "Логос", 2001. – 167 с. – укр.
- 55.Порох, Л. Міленіум" – десятирічний шлях інновацій: підсумки і перспективи / Л. Порох // Рідна шк. – 2009. – N 2/3. – С. 42-45. – укр.
- 56.Preuss-Lausitz, U. Inklusion: Modewort oder Hoffnungsträger? Was ist neu an Inklusion und wie kann sie gelingen? / U. Preuss-Lausitz // Zeitschrift für Pädagogik. – 2012. – N 9. – S. 18-20.
- 57.Романенко, Н. А. Громадсько-активна школа як засіб управління якістю освіти Н. А. Романенко // Наша школа. – 2012. – N 4.– С.45-50.– Бібліогр.: 4 назв. – укр.
- 58.Роєнко, Л. М. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до впровадження інноваційних технологій на уроках рідної мови / Л. М. Роєнко // Херсонський державний університет: зб. наук. пр.: Педагогічні науки. – 2009. – Вип. 53.– С.335-339. – Бібліогр.: 5.– укр.
- 59.Романовський, О. Г. Педагогічні інновації у формуванні національної гуманітарно-технічної еліти / О. Г. Романовський // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2010. – N 4. – С. 3-10. – Бібліогр.: 8 назв. – укр.
- 60.Саєнко, Н. С. Інноваційні технології у навчанні іноземних мов професійного спрямування / Н.С. Саєнко // Викладання мов у вищ. навч. закл. освіти на сучас. етапі. Міжпредмет. зв'язки: наук. дослідж., досвід, пошуки: зб. наук. пр. – 2011. – Вип. 18. – С. 213-221. – Бібліогр.: 3 назв. – укр.

61. Сальний, Р. В. Диагностика уровней аудиовизуального восприятия старшеклассниками экранных художественных медиатекстов / Р. В. Сальний. // *Инновации в образовании*. – 2011. – № 1.
62. Самоха, Р. А. Інноваційні технології фізичного виховання студентів педагогічних університетів із застосуванням народних традицій: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.07 [Електронний ресурс] / Р.А. Самоха; АПН України. Ін-т пробл. виховання. – К., 2007. – 20 с. – укр.
63. Сидоренко, В. Навчання у співпраці: підготовка педагогів до застосування технології кооперативного навчання як інноваційної дидактичної системи / В. Сидоренко // *Дир. шк., ліцею, гімназії*. – 2009. – N 6. – С. 78-83. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.
64. Сорока М. Інновації у професійному навчанні – основа модернізації / М. Сорока // *Проф.-техн. освіта*. – 2011. – N 2. – С. 22-24. – укр.
65. Сорочан, Т. Професійна діяльність андрогогів. Сучасний погляд / Т. Сорочан // *Дир. шк., ліцею, гімназії*. – 2008. – N 4. – С. 27-32. – Бібліогр.: 15 назв. – укр.
66. Суровцева, Р. Ф. Теорія і практика розвитку педагогічних інновацій у другій половині ХХ – на початку ХХІ століть: монографія / Р.Ф. Суровцева; Краматор. екон.-гуманіт. ін-т. – Краматорськ, 2007. – 720 с. – Бібліогр.: с. 436-473. – укр.
67. Творча особистість учителя як передумова інноваційних процесів у початковій школі: Зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф., 27 - 29 квіт. 2004 р. / Ред.: В. Г. Тарасов; Житомир. держ. ун-т ім. І.Франка, Упр. освіти і науки Житомир. облдержадмін., Житомир. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти. – Житомир, 2004. – 250 с. укр.
68. Унтілова, Е. А. Теоретико-методичні засади розвитку творчої особистості молодших школярів / Е. А. Унтілова, В. В. Омельчук // *Нова педагогічна думка*. – 2011. – N 4. – С. 15. – Бібліогр.: 11 назв. – укр.
69. Фролов, И. Н. Технология Skure и методика ее применения в обучении / И. Н. Фролов // *Инновации в образовании*. - 2011. – N 1. – С. 64-70.
70. Цимбалару, А. Д. Шкільне середовище як предмет проектування освітнього простору / А. Д. Цимбалару // *Педагогіка вищ. та серед. шк.: зб. наук. пр.* – 2010. – Вип. 29. – С. 342-350. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.
71. Чубур, Н. В. Використання активних методів навчання в професійній підготовці студентів економічного ВНЗ (на прикладі викладання

суспільно-політичних дисциплін) / Н. В. Чубур // Пробл. освіти : наук. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2010. – Вип. 61. – С. 52-156.

72. Шапран, О. І. Система інноваційної підготовки майбутнього вчителя в умовах навчально-науково-педагогічних комплексів: автореф. дис... д-ра пед. наук / О.І. Шапран; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2008. – 40 с. – укр.

73. Швецова, Г. А. Застосування Flash-технології при розробці колективних проектів навчання студентів педагогічних ВНЗ / Г. А. Швецова // Наука і освіта . – 2010. – N 4/5. – С. 132-135. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.

74. Шевченко, З. В. Поспішаймо робити добро / З. В. Шевченко // Педагогічний вісник. – 2011. – N 4. – С. 20-22. – Бібліогр. : 6 назв. – укр.

75. Шморгун, О. О. Ін-т обдар. дитини АПН України. – К.: Пед. думка, 2008. – 471 с. – укр.

76. Яремчик, Н. С. Система роботи з удосконалення навичок говоріння в учнів 5 – 6 класів на уроках української мови: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 [Електронний ресурс] / Н. С. Яремчук; Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2009. – 22 с. – укр.

77. Blurton C. New Directions of ICT-Use in Education / Communication and Information Report 1999-2000 – 2000. – p. 46. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unesco.org/education/educprog/lwf/dl/edict.pdf> – Заголовок з екрану.

78. Köster, T. Aufgaben gemeinsam bewältigen. Mit Kooperativem Lernen zu mehr Arbeitsdisziplin. / T. Köster / Pädagogik. – 2012 – N 1. S. 12-14.

79. Friedrich, Ju. Wechselseitige Unterstützung in kooperativen Lernarrangements. Sich gegenseitig beim Lernen unterstützen – auch in der Gymnasialen Oberstufe / Jürgen Friedrich // Pädagogik. – 2012 – N 6. – S. 8-9.

47. Sanders-Movka, M. Wie lernen Schüler die Fähigkeit zur konstruktiven Rückmeldung? Hilfen und Anregungen für ein gutes Miteinander / B. Sanders-Movka, K. Beckmann. // Pädagogik. – 2012. – N 2. S. 8-9.

80. Schweder, S. Forschendes Lernen strukturiert planen und durchführen. Die Potentiale eines Forschungsplans als Unterstützungsinstrument / S. Schweder // Pädagogik. – 2012. – N 7-8 – S. 12-15.